

Kampin palvelukeskus 13.4.2022

Lea Grönlund

ILOA JA HYÖTYÄ ÄLYKÄNNYKÄSTÄ

Miten kuorit ämpärillisen perunoita?

Kännykässä on paljon toimintoja ja voit opetella ne yksi kerrallaan!

Kuuloke

Äänenvoimakkuus
Ylempi lisää
Alempi vähentää

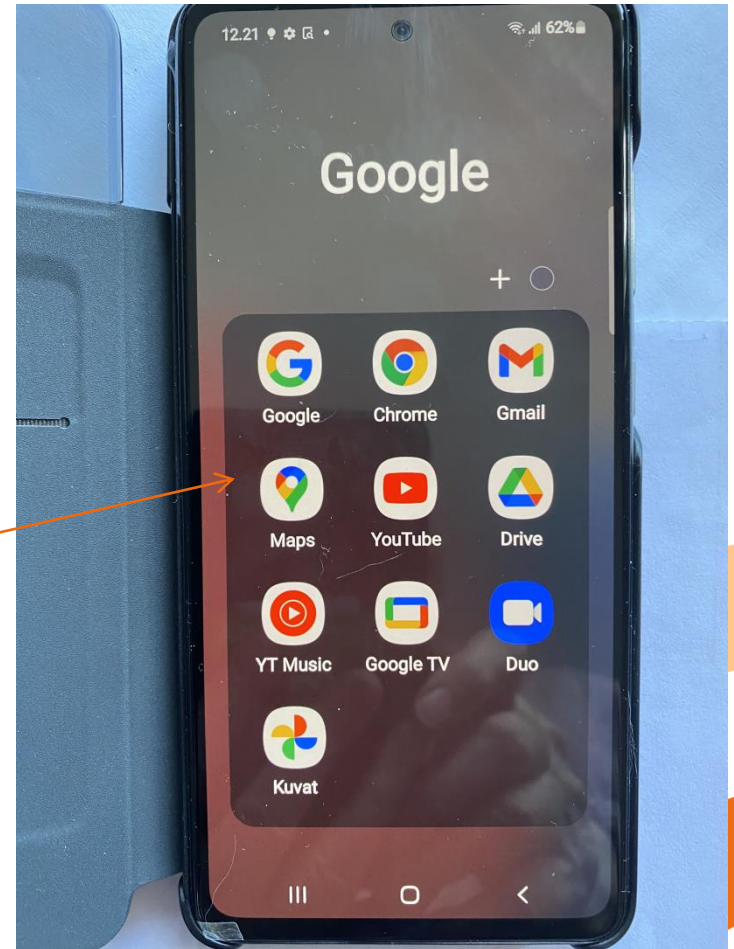
Virtanäppäin

Googlen haku
palkki

Sovelluskuvakkeet

Kansio

Auki olevat
sovellukset
Kotinäppäin
Takaisin
edelliseen
Mikrofoni

Tutustu kännykkääsi

Puhelimen asetukset kannattaa laittaa itselle sopiviksi

- Soittoäänen voimakkuus
- Soittoääni
- Näytön aikakatkaistu
- Fontin eli kirjasimen koko
- SIM-kortin PIN-koodin vaihto
- Näytön lukituskoodi PIN

Miten saan puhelimen äänettömäksi?

- **iPhone:** kytkin puhelimen vasemmassa laidassa tai tarvittaessa Lentotila, joka oikeasta ylälaidasta vetämällä tai alhaalta ylös vetämällä
- **Android:** ilmoituskeskuksessa kaiuttimen kuvaketta koskettamalla – värinä / mykistys (Vedä ilmoituskeskus puhelimen ylhäältä alas ja kosketa kaiuttimen kuvaketta)
- **Näppäinpuhelin:** paina pitkään näytön oikeassa alareunassa olevaa #-näppäintä
- **Äänet takaisin:** paina pitkään näytön oikeassa alareunassa olevaa #-näppäintä

Miten älypuhelimella soitetetaan?

- Valitse aloitus/**vihreäluuri**, valitse yhteystieto tai näppäimistön kuvake, näppäile numero ja paina **vihreää** luuria (tai ensin yhteystieto, soittoluuri)
- Lopetus painamalla **punaista**/lopetusluuria

Miten vastataan puhelimen soudessa?

(Eri puhelinmerkeillä voi olla eri tapoja.)

- iPhone ja Android: Joko koskettamalla vihreää luuria tai koskettamalla ja vetämällä oikealle.
- Android: Jos haluaa vastata nopeasti valmiilla tekstiviestillä, kosketa luuria ja vedä ylöspäin (esim. En voi puhua juuri nyt, soitan sinulle myöhemmin)
- Android: Jos on ollut joku toinen sovellus kesken, vastaa-painike tulee joko puhelimen ylä- tai alaosaan

Miten lopetetaan puhelu?

- Joko koskettamalla **punaista** luuria tai koskettamalla ja vetämällä vasemmalle tai alas

Mistä saa ääntä hiljaisemmalle / lisää?

- Äänen voimakkuuden säädin on joko puhelimen oikeassa tai vasemmassa laidassa
- Painamalla alinta ääni pienenee - ja painamalla ylintä ääni suurenee +

Miten se kaiutin saadaan päälle?

- Puhelun aikana valikko ilmestyy näytölle, kun otat puhelimen pois korvalta.
- Kosketa kaiuttimen kuvaa, niin puhe ohjautuu kaiuttimen kautta ja puhelinta ei silloin pidetä korvalla vaan esim. pöydällä
- Miksi: pitkä puhelu, käsi väsyy, jonotus

Miten valitsen numeroita puhelun aikana esim. terveyskeskukseen soittaessa?

- Ajanvaraus- tai asiakaspalveluun soittaessa pyydetään “Valitse 1” jne.
- Kun otat puhelimen pois korvalta puhelun aikana, valikko ilmestyy näytölle
- Kosketa näppäimistön kuvaa ja näppäimistö on käytössä puhelun aikana

Miksi näyttö pimenee jatkuvasti?

- Muuta näytön aikakatkaisua vaikka 2 minuutiksi

Eri merkkisillä Android puhelimilla voi olla asetusten eri kohdissa ja eri sanoilla ko. toiminto

- Android: Asetukset – Näyttö – Virransäästö tai Näytön aikakatkaisu – 15 sek, 30 sek, 1, 2, 5, 10, 30 min
- iPhone: Asetukset - Näyttö ja kirkkaus - Automaattilukitus - 30 sek, 1, 2, 3, 4, 5 min, Ei koskaan

Miten soitan häätänumeroon?

- Kosketa vihreää luuria ja ota näppäimistö esiin ja näppäile 112
- Käytä tarvittaessa kaiutinta
- Voit myös soittaa **112 suomi** – sovelluksen kautta, jolloin hätäkeskus saa paikannuskoordinaatit heti näytölleen (laita puhelinnumerosi ja tarvittavat luvat)

Sijaintisi

60°

13.827

P

025°

05.540

I

NÄYTÄ KARTALLA

Koordinaattijärjestelmä: WGS84

Paikannustarkkuus: 11 m

112

Hätänumero

Tiedotteet

Palvelut

Asetukset

Tarvi
tsen
apuaPäivyst
ysnume
rotMuut
palvelutToimi
nta-

Mihin tarvitset apua?

Kiireellinen hätätilanne

Hätä- tai ongelmatilanne
vesilläTerveysneuvonta ja
ensiapuHätä- tai ongelmatilanne
ulkomailla

Keskusteluun

112

Hätänumero

Tiedotteet

Palvelut

Asetukset

Miksi näppäimistö ja kuva ei käänny vaakasuuntaan?

- Asetuksissa on silloin pystysuunnan lukitus päällä
- Miksi olisi hyvä kääntyä: kirjoittaessa vaakasuunnassa saat isomman näppäimistön

**Miten ja mistä saa
sovelluksia (ohjelmia,
Appeja) puhelimeen?**

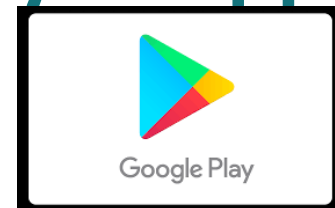

Mikä se kauppa on?

- Kaupasta ladataan (ja ostetaan) sovellukset puhelimeen (monet niistä ilmaisia)
- iOS :llä iPhonella kauppa on **AppStore**

- Androidilla kauppa on **Play Kauppa**

Mikä se tili on?

- Kauppaa varten tarvitaan tili (ei pankkitili)
- iPhonella iOS tili on **Apple Id**
- Androidilla tili on **Google-tili**
- Tilistä ja salasanoista on hyvä esitys Enterin sivuilla
Enterseniior.fi - Opiskele itse - Seniorin digipalvelut - Tilit ja salasanat
- **Ota käyttöön vihko, johon merkitset**
 - **Sovellus**
 - **Tili = Käyttäjätunnus**
 - **Salasana**

Mihin sitä tiliä tarvitaan?

- Laite ja sinut tunnistetaan
- Ostot - ilmaisetkin lataukset onnistuu
- **Ohjelmien ja käyttöjärjestelmän päivitykset onnistuvat ja ne pitää tehdä**
- Saa ilmaista levytallennustilaa pilvipalvelusta (varmuuskopiot)
- Tiedot löytyy tunnuksilla eri laitteiden kautta
- Pilvipalvelusta saa tietonsa tunnuksillaan uudelle puhelimelle
- Kadonneen laitteen voi paikantaa, soittaa siihen (vaikka olisi äänettömällä), tarvittaessa tyhjentää vaikka tietokoneen kautta tilitunnuksilla

Mobiililaitteiden ekosysteemit

	Käyttö-järjestelmä	Tili	Pilvi-palvelu	Sovellus-kauppa
Microsoft	Windows 10 ja 11	Microsoft-tili (ent Windows Live ID)	OneDrive 5 Gt (15 Gt)	Kauppa Store
Apple	iOS 15.4.1	Apple ID	iCloud 5 Gt	App Store
Google	Android 12	Google-tili	Google Drive 15 Gt	Play-kauppa

Ohjelmien lataus (1/2)

- Avaa kauppa: , tai
- Hae sovellusta nimellä tai aiheella :
(Etsi, haku)
- Valitse haluamasi (parhaat arvioinnit, ja eniten latauksia)
- Kosketa Asenna / Hanki ja sovellus aloittaa latautumisen laitteellesi
- Jos kauppa kysyy salasanaa, anna se

Ohjelmien lataus (2/2)

- Jos kauppa kysyy maksuvälinettä, anna se vain maksullisille sovelluksille. Ilmaisille sovelluksille voit valita: **Ohita**
- Kun lataus on valmis, aktivoituu nappi **Avaa**
- Sovelluksen kuvake tulee viimeiseksi sovellusluetteloosi tai aakkosjärjestykseen riippuen laitteesta.
- Voit siirtää kuvakkeen haluamaasi paikkaan: paina kuvaketta sormella ja siirrä raahaamalla

Salli paikannus tai kameran käyttö?

- Pitääkö paikannus sallia sovellusta ladattaessa?

Kyllä pitää, jos sovellus sitä toimiakseen tarvitsee

Esimerkkejä: HSL, Kartat, 112 suomi, Fonecta Caller

- Pitääkö pankkisovelluksessa hyväksyä kameran käyttö?

Kyllä pitää, koska pankkien sovelluksissa on laskun maksussa kätevä viivakoodin luku ja se käyttää kameraa

Mitä teen älypuhelimella?

- Samat asiat kuin peruspuhelimella

- Puhelut
- Tekstiviestit
- Kalenteri
- Herätyskello
- Muistutukset
- Radion kuuntelu
- Valokuvaus

Tiedä tärkeät numerot ja soittajat

- Tallenna yhteystietoihin tarvitsemasi numerot ja nimet ja ovikoodit ja s-postiosoitteet
- Taksit, talonmies/huoltomies, naapuri(avain), lääkäri/terveyskeskus
- ICE-koodi (in Case of Emergency))
lähiomaisen nimen eteen esim ICE Maija
- ICE-n tiedot saa älypuhelimiin lukitusnäytölle
esim. Lukitusnäytön teksti –sovelluksella tai valokuvana
- Käytä älypuhelimella **Fonecta caller** –sovellusta

Osoitekirjan ja operaattorien omapalvelu- turvallisuutta

- Pankkikortin sulkupalvelu 020333, ulkomailta +35820333, varanumero ulkomailta +35880012400
- Op-pankki 01000555, ulkomailta +3581000555
- Operaattorin Omapalvelut:
 - Minun Telia
 - Oma DNA
 - Oma Elisa

Tiedä operaattorisi

- SIM-kortin mukana toimitettu PIN-koodi suojaa SIM-korttia luvattomalta käytöltä, vaihda 0000 tai 1234 henkilökohtaiseksi
- PUK-koodi (Personal Unlocking Key) löytyy operaattorilta. Sillä avataan lukkiutunut SIM-kortti
- Laita **lompakkoosi** tai laukkuusi muistiin operaattorin asiakaspalvelunumero. Näin saat suljettua nopeasti liittymäsi, jos puhelimesi katoaa
- puhelimen katoamisesta ilmoitettava aina ensimmäiseksi omalle operaattorille Telia 020 690 400, Elisa 010 190 240, DNA 044 144 044, liittymä suljetaan kokonaan tai väliaikaisesti
 - oma puhelinnumero säilyy
- varastetusta puhelimesta ilmoitus poliisille kun ilmoitus operaattorille liittymän sulkemisesta on tehty

Turvallisuus

- Turvapainike (joissakin malleissa)
- Sovittuna aikana soitto ystävälle
- Soittorinki
- Älä soita outoihin numeroihin (ainakaan, jos maa muu kuin Suomi) (Suomi +358...)
- Älä lainaa puhelinta tuntemattomille

Turvallisuutta

- Hälytykset, esim. lääkemuistutus
- Karttasovellus näyttää missä olet
- Taskulamppu kännykässä (joissakin valmiina)
 - Älypuheliin saa taskulamppuohjelman (Appsien)
- Kamera – tilannekuva tapahtumasta tai henkilöstä
- Kännykkä turvana ladattuna ja virta päällä –paikannus mahdollisuus
- **Mukana aina** niin, ettei se putoa tai kastu eikä varasteta

Varovaisuus, riskien tiedostaminen

- Älä vastaa tekstiviesteihin, joissa luvataan voittoa jostain johon et ole edes osallistunut
- Älä usko tuntemattoman viestiä, joka lupaa liian hyvää ollakseen totta
- Jos saat poikkeavan laskun operaattoriltasi, ota heti yhteyttä.
- Voit laitattaa operaattorilla soitto- ja tekstiviestiestoja viihde yms.palveluihin

Mitä kivoja ja hyödyllisiä sovelluksia olisi?

- Asiointiin liittyvien lisäksi tärkeä kohderyhmä on omat harrastukset ja niihin liittyvät sovellukset
- Musiikki, pelit, matkustaminen, urheilu, terveys, liput, lehdet, valokuvaus, ruoanlaitto, käsityöt, kirjojen lukeminen tai kuuntelu, luonto ...

Asiointi

Vahva tunnistautuminen

Moniin verkkoasiointipalveluihin tarvitaan vahva tunnistautuminen: Pankkitunnukset tai mobiilivarmenne

Vahva tunnistautuminen tarvitaan

➤ Pankkisovelluksiin:

- Op-mobiili
- S-mobiili
- DanskeBank, Danske Id
- Nordea Mobile, Nordea ID
- POP Mobiili

➤ Terveys- ja veropalveluihin:

Kanta, Omakanta, Maisa, Vero.fi, Suomi.fi

➤ Verkko-ostoihin

➤ Monien sovellusten tunnusten luontiin: HSL, Yle-Areena, MTV, MinunTelia, OmaElisa, OmaDna, ABC-Mobiili, OmaPosti

➤ Palveluihin, joissa on rahaliikennettä

Hyödyllisiä ja kivoja sovelluksia

Liikunta- ja terveyssovellukset

- StepsApp askelmittari automaattinen
- Terveys (iPhone) monipuolinen
- Sykkeen mittaaminen
- SportsTracker
- Google Fit
- Askelmittari
- Pedometer
- Selkäliiton <https://selkakanava.fi/>

Liikunta- ja terveyssovellukset

- <https://www.youtube.com/watch?v=3gGpRiV09uU>
- Jumppakissan taukojumppa
- [https://selkakanava.fi/harjoitusohje/taukoju
mppa](https://selkakanava.fi/harjoitusohje/taukoju
mppa)

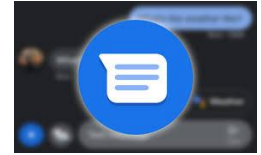
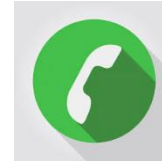
Internetin käyttö ja tiedon haku

- **Selaimia:** iPhone – Safari
- Android: Chrome
- Tärkeisiin sovelluksiin selaimella nettiin ja **osoiteriville kirjoitetaan** haluttu palvelu, ellei ole omaa sovellusta mobiilille (Kanta.fi, Vero.fi)
- **Tiedon haku:** Google – joko kirjoittaen hakukenttään tai painamalla mikrofonin kuvaketta puhuen selkeästi haettava tieto
- (Mikrofonia käyttäen voi puhua viestin, sähköpostin, muistiinpanon tms)

Yhteydenpito

- Puhelut, viestit
- WhatsApp soitto, ryhmät, videopuhelut, viestit, kuvien lähetys
- Messenger
- Sähköposti

Yhteisöpalvelut = Sosiaalinen media =Some

- Facebook
- YouTube
- Twitter
- Instagram
- Blogit

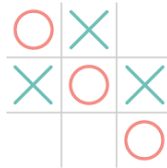

Musiikki ja Tv

- **Radiot.fi** sovellus kaikki Suomen radioasemat
- Tunein amerikkalainen
- **Iltaapu** tv-ohjelmat kätevästi
- **Yle Areena**
- **MTV**
- Ruutu
- YouTube
- Shazam ja SoundHound musiikintunnistus
- Tv:n lisälaite Chromecast – kännykästä kuva Tv:lle (Areena, ym)(39€)

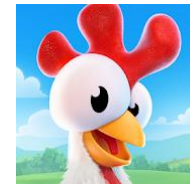
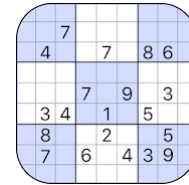
Pelit 1/2

- Pasianssi Solitaire
- Sanapala
- Vahvike.fi
- tetris, mahjongg, ristinolla
- <https://papunet.net/pelit/pelit>
- Aypaa.com
- Muistipuisto.fi
- Ryhmärenki.fi
- Aivoterveysteksti (Muistiliitto)

Pelit 2/2

- Sudoku numeropeli
- Candy Crush Saga yhdistä karkeista ketjuja
- Hay Day viljele maatilaa
- FruitSorter eri hedelmien lajittelua liukuhihnalta

Lehdet

- Iltasanomat
- Iltalehti
- Helsingin Sanomat
- Helsingin uutiset helsinginuutiset.fi
- Kirkkojakaupunki.fi
- Ym.

**Kirkko^{ja}
kaupunki**

Kuvat korteiksi ja kirjoiksi

- Voit ottaa kuvia kiinnostukseksi mukaan ja muokata niitä ja tehdä niistä postikortteja ja lähettää Posti sovelluksella ihan postin kantamana
- Voit hakea Kuvista hakusanalla esim. ruusu, ruoka ym
- Kuvakirjat vaikka Ifolor sovelluksella perhejuhlista ym.

Kuvien jakaminen

- Kännykällä voi valita kuvan ja jakaa vaikka tekstiviestinä, WhatsApilla, FB:iin, Twitteriin, sähköpostilla, ym.

Missä? Minne?

- Sijainti Missä minä olen?
- Kartat
- Google Maps
- HERE WeGO –kartat
- Google Earth: tutki paikkoja maapallolla
- Retkikartta.fi (Metsähallitus) retkeilykohteet
- HSL, VR Mobiili, VR lähijunat, Reittiopas, Junat
- VRMatkalla, Reitit & Liput, Finnair, Tallink&SiljaLine,

Kirjojen kuuntelu

- Maksuttomien Celia äänikirjojen kuunteluun Celianet tunnukset saa kirjastosta
- Sovellus Pratsam Reader Play kaupasta tai Apple Storesta
- Kätevää kuunnella kuulokkeilla vaikka kävellessä puhelin taskussa
- Muita äänikirjapalveluja: Storytel, Bookbeat, Supla plus, Elisa kirja, Ellibs

Mitä muuta teen älypuhelimella?

- Internetin käyttö ja tiedonhaku
- Voi hakea mitä vain, mikä kiinnostaa
- Opiskella soittoa, kieliä ym.
- Tehdä virtuaalimatkoja
- Omiin harrastuksiin lisätietoa
- Ym, ym

Miten voin oppia niin paljon uusia asioita?

- Ihmettele, innostu ja ole utelias
- Ole iloinen oppimastasi
- Harjoittele ja kertaa
- Kun tulee uusi ja outo tilanne kysy kaverilta
- Harjoittele yhdessä

Mistä saan apua ja lisäoppia?

- Tule Enterin henkilökohtaisiin opastuksiin
- [Entersenior.fi](https://entersenior.fi) sivuilla Enter opastaa ja Opiskele itse sekä Tapahtumat löytyy paljon tietoa aiheesta

Kiitos!

Enter ry

www.entersenior.fi

info@entersenior.fi

